

İSİM TAMLAMASI

Birbiriyle ilgili olan, biri diğerini sahiplik (iyelik) yönünden tamamlayan ve en az iki sözcükten oluşan kelime grupları, isim tamlaması olarak karşımıza çıkar.

İsim tamlamalarında birinci isim "tamlayan", ikinci isim de "tamlanan" olarak görev yapar.

Kapının kolu
Tamlayan *Tamlanan*

Ali'nin kitabı
Tamlayan *Tamlanan*

Sınıf Defteri
Tamlayan *Tamlanan*

Kol Saati
Tamlayan *Tamlanan*

İsim tamlamalarında tamlayan, ilgi eklerini; tamlanan ise iyelik (aitlik) eklerini alır.

Tamlayan ekleri (ilgi ekleri): -ın /-in /-un /-ün, -(n)ın /-(n)in /-(n)un /-(n)ün, -im

Tamlanan ekleri (iyelik ekleri): -ı /-i /-u /-ü, -(s)ı /-(s)i /-(s)u /-(s)ü, -im, -in

- ❖ İsim tamlamaları belirtili, belirtisiz ve zincirleme isim tamlamaları olmak üzere üçe ayrılır:

Belirtili İsim Tamlaması

Tamlayanın ilgi eki, tamlananın da iyelik eki aldığı tamlamalardır. Bu tamlamalarda belirgin bir aitlik anlamı vardır, tamlananın tamlayana ait olduğu belirtilir.

Tamlayan **Tamlanan**
Okul – un müdür – ü
Ali – nin kitab – ı
Televizyon – un kablo – s – u

- ✓ Belirtili isim tamlamalarında tamlayan ile tamlanan yer değiştirebilir.

-Gözleri bir ayna gibiydi **onun**
Onun gözleri
-Fikri neydi **Ali'nin**
Ali'nin fikri

- ✓ Belirtili isim tamlamalarının tamlayanı ya da tamlananı zamir olabilir.

O – nun kitabı
Zamir
(Tamlayan) *(Tamlanan)*

Adam –ın bir – i
Zamir
(Tamlayan) *(Tamlanan)*

- ✓ Belirtili isim tamlamalarında tamlayan ve tamlanan arasına bir veya birden fazla sözcük girebilir.

Ali – nin *yeni aldığı* kitab – ı
(tamlayan) *(Tamlanan)*

Okul – un *yıkılmak üzere olan* duvar – ı
(tamlayan) *(Tamlanan)*

Belirtisiz İsim Tamlaması

Sadece tamlanan (2. isim) kısmının ek aldığı (iyelik eklerini alır: -ı, -i, -u, -ü) isim tamlamasına **belirtisiz isim tamlaması** adı verilir.

Tamlayan

Okul
Sınıf
İstanbul
Sokak

Tamlanan

Müdür – ü
Defter – i
Türkçe – s – i
lamba – s – i

- ✓ Belirtisiz isim tamlamalarında, tamlayan ile tamlanan yer değiştiremez ve tamlayan ile tamlanan arasına başka sözcük giremez.

Zincirleme İsim Tamlaması

En az üç ismin birbirini tamlama kurallarına uyarak tamamlaması sonucu oluşan isim tamlamasına **zincirleme isim tamlaması** adı verilir.

Tamlayan

Ali – in kalem – inin
Sokak lambası – nın
Murat – ın

Tamlanan

uc – u
ışığı – ı
Türkçe kitab – ı

Etkinlikler

1- Aşağıda verilen kelimeleri uygun ekleri getirerek isim tamlaması haline getirin.

Ev – Kapı

..... (Belirtili İsim Tamlaması)

Can - Araba

..... (Belirtili İsim Tamlaması)

Köpek - Kulak

..... (Belirtili İsim Tamlaması)

Gazoz – Kapak

..... (Belirtisiz İsim Tamlaması)

Parfüm – Oda

..... (Belirtisiz İsim Tamlaması)

Öğle – Yemek

..... (Belirtisiz İsim Tamlaması)

Yemek – Oda – Temizlik

..... (Zincirleme Ad Tamlaması)

Amca – Kız – Ad

..... (Zincirleme Ad Tamlaması)

Öğrenci – Okul – Çanta

..... (Zincirleme Ad Tamlaması)

2- Aşağıda verilen tamlamaları, tamlayan ve tamlanan şeklinde ayırın.

Defterin kapağı

Tamlayan :

Tamlanan :

Okulun kapısı

Tamlayan :

Tamlanan :

Türkçe öğretmeni

Tamlayan :

Tamlanan :

Babamın arabasının rengi

Tamlayan :

Tamlanan :

Köy yumurtası

Tamlayan :

Tamlanan :

Otobüs yolcusunun bavulu

Tamlayan :

Tamlanan :

3- Aşağıda verilen tamlamaların türlerini yazınız.

Arkadaşımın evi

.....

Sınıfın eski kitaplığı

.....

Okul bahçesinin demir kapısı

.....

Soğuk suları köyün

.....

4- Aşağıda verilen cümlelerdeki tamlamaları bulunuz ve türlerini yazınız.

Yeni araçlarla deneme sürüşü yaptık.

.....

Çocuğun ayakkabısının tabanı eskimişti.

.....

Her zaman vicdanımın sesini dinlerim.

.....

Babam bizim evin çatısını tamir ettirdi.

.....

Arkadaşlarımın dostluğu beni mutlu ediyor.

.....

Onun bitmek bilmeyen istekleri beni bezdirdi.

.....